

Działania ochrony czynnej i efekty ich wdrażania w projektach realizowanych przez Towarzystwo Przyrodnicze ALAUDA

Przemysław Doboszewski
Towarzystwo Przyrodnicze ALAUDA

Ogólnopolska Konferencja Przyrodnicza: „Czynne działania ochronne i badania ptaków siewkowych w dolinach rzek: zagrożenia i nowe wyzwania”, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, 22.03.2024 r.

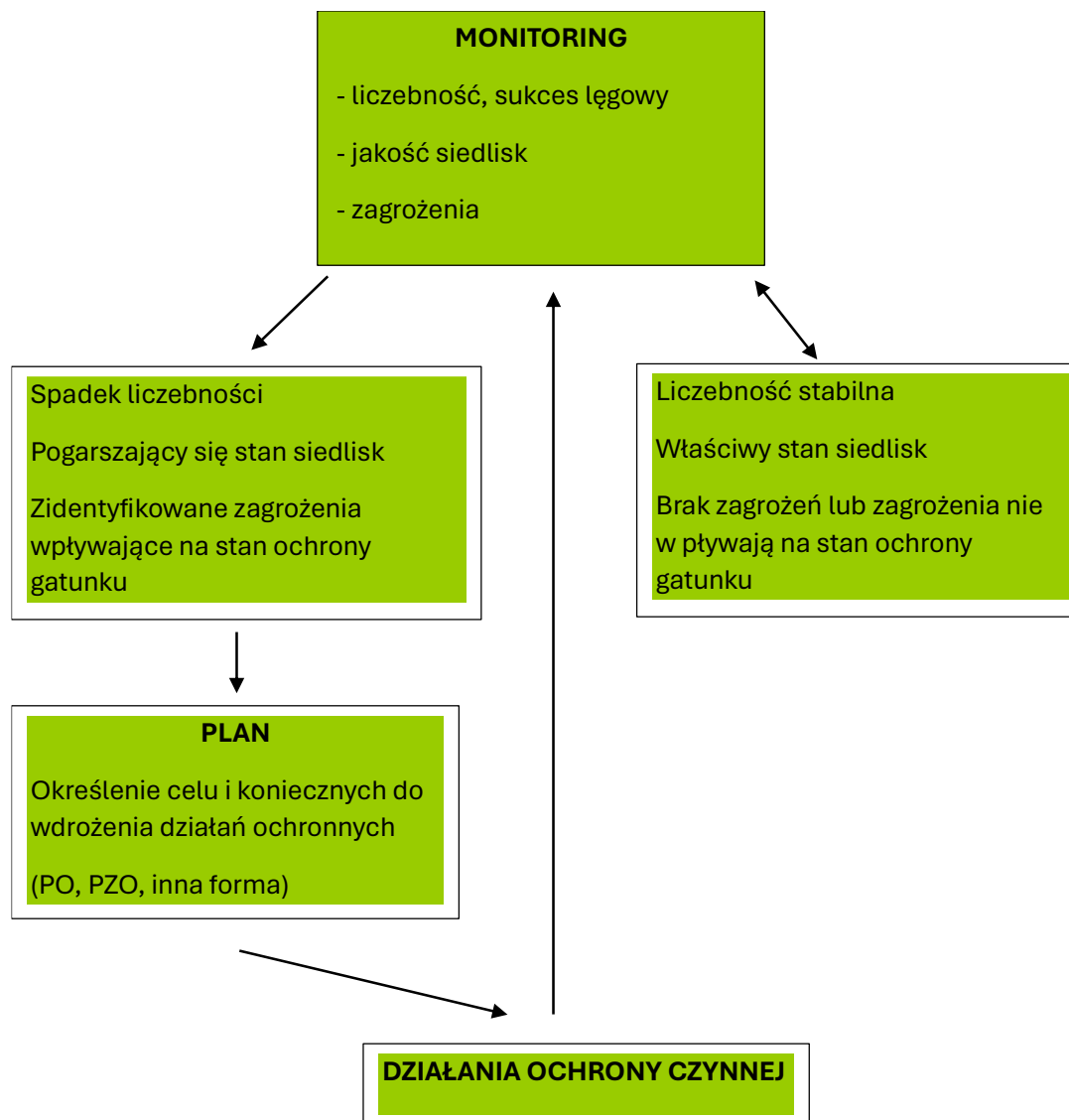
Plan wystąpienia

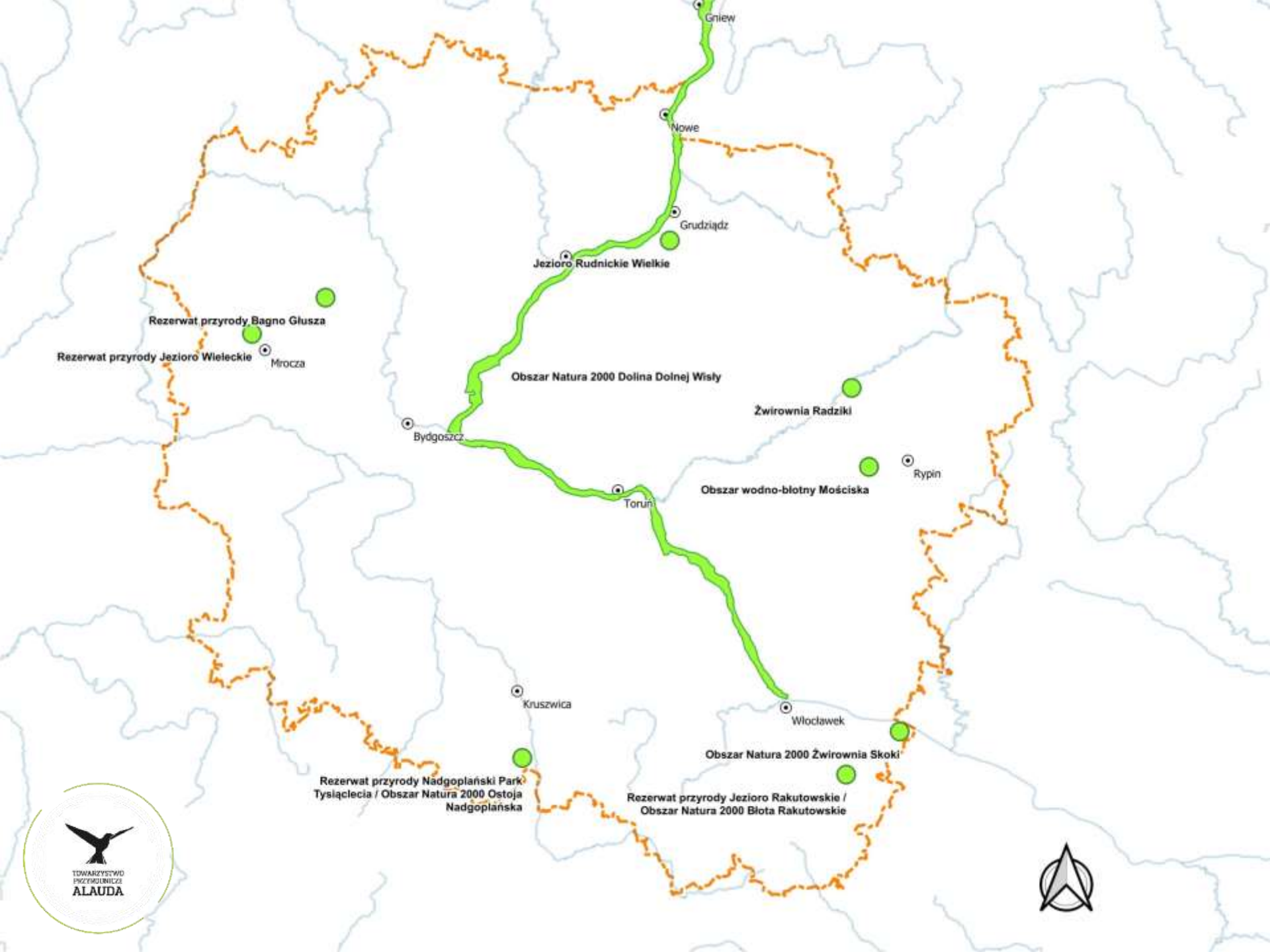
---

1. No to zaczynamy!
2. Obszary, na których działamy
3. Działania ochrony czynnej
  - a) Odtwarzanie otwartego charakteru wysp, utrzymanie otwartego charakteru wysp, tworzenie wysp stałych
  - b) Wyspy i platformy pływające
  - c) Koszenie szuwaru
  - d) Bezpośrednia ochrona lęgów, sztuczna inkubacja jaj
  - e) Odłów drapieżników
  - f) Ochrona kolonii przed antropopresją – tablice informacyjne, boje ostrzegawcze
  - g) Odtwarzanie łąk, utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk - wypas koników polskich
  - h) Wykup gruntów
  - i) Monitoring i działania strażnicze

No to zaczynamy!

Rezerwat przyrody Bagno Glusza

Rezerwat przyrody Jezioro Wieleckie

Mroczka

Jezioro Rudnickie Wielkie

Bydgoszcz

Toruń

Kruszwica

Rezerwat przyrody Nadgoplański Park Tysiąclecia / Obszar Natura 2000 Ostoja Nadgoplańska

Rezerwat przyrody Jezioro Rakutowskie / Obszar Natura 2000 Błota Rakutowskie

Obszar Natura 2000 Żwirownia Skoki

Włocławek

Żwirownia Radziki

Obszar wodno-błotny Mościska

Rypin

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły

Nowe

Grudziądz

Gniezno

1. Odtwarzanie otwartego charakteru wysp, tworzenie wysp stałych, utrzymanie otwartego charakteru wysp

---

1. Obszar Natura 2000 Żwirowania Skoki
2. Użytek ekologiczny „Ptasie Wyspy w Mościskach w Gminie Brzuze”
3. Obszar Natura 2000 Ostoja Nadgoplańska/Rezerwat przyrody Nadgoplański Park Tysiąclecia

Obszar Natura 2000 Żwirownia Skoki

---

1. Odtworzenie otwartego charakteru 5 wysp
2. Utworzenie nowej wyspy z istniejącego półwyspu
3. Utrzymanie otwartego charakteru wysp – koszenie 9 wysp

fot. D. Weclawek

fot. D. Płachocki

fot. D. Płachocki

fot. D. Węclawek

fot. D. Węclawek

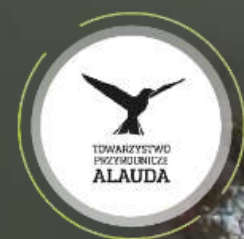

fot. D. Płachocki

fot. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

Efekty wdrażania działań

Liczba par lęgowych

Rok	GATUNKI				
	LAR	LAC	LAU	LAA/LAN	STH
2015	2069	3	0	1	89
2016	6657	5	3	3	171
2017	8893	2	5	0	220
2018	6874	2	3	0	127
2019	7599	1	2	0	97
2020	10248	1	8	0	63
2021	10502	1	6	0	124
2022	12058	1	6	1	98 (12)
2023	9688 (3500)	0	4	1	40 (39)

Użytek Ekologiczny „Ptasie Wyspy w Mościskach w Gminie Brzuze”

---

1. Utrzymanie otwartego charakteru 4 wysp - koszenie wysp szuwarowych

fot. D. Weclawek

fot. K. Wadych

foto. D. Węclawek

fot. D. Węclawek

Efekty wdrażania działań

Liczba par lęgowych

Rok	GATUNKI		
	LAR	STH	CD
2019	594	0	0
2020	866	4	0
2021	525	1	0
2022	10	3	1
2023	115 (45)	5	0

Rezerwat przyrody Nadgoplański Park Tysiąclecia

---

1. Utrzymanie otwartego charakteru 2 wysp – koszenie szuwaru

fol. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

Efekty wdrażania działań

Liczba par lęgowych

Rok	GATUNKI			
	LAN	W	CD	TRT
2021	26	0	0	0
2022	44	8	2	2

2. Wyspy i platformy pływające

---

1. Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły
2. Rezerwat przyrody Jezioro Wieleckie
3. Rezerwat przyrody Nadgoplański Park Tysiąclecia / obszar Natura 2000 Ostoja Nadgoplańska
4. Rezerwat przyrody Bagno Głusza
5. Rezerwat przyrody Jezioro Rakutowskie
6. Użytek ekologiczny „Ptasie Wyspy w Mościskach w Gminie Brzuze”

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły

---

1. Zwodowanie 3 sztucznych wysp o powierzchni 100 m² każda

fot. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

© fot. M. Trymerski

Efekty wdrażania działań

---

1. Dwie z trzech wysp zostały zajęte przez ptaki – jedna, w Brdyujściu zajmowana jest co roku
2. W Porcie Drzewnym w 2017 do lęgów przystąpiło 30 par śmieszki i 3 pary rybitwy rzecznej
3. W Brdyujściu do lęgów przystępuje (w zależności od roku) ok. 100 par śmieszki i do 20 par rybitwy rzecznej

Rezerwat przyrody Nadgoplański Park Tysiąclecia / Obszar Natura 2000 Ostoja Nadgoplańska

---

1. Zwodowanie 2 sztucznych wysp o powierzchni 100 m²

fot. D. Węclawek

Efekty wdrażania działań

Liczba par lęgowych

Rok	GATUNKI			
	LAR	STH		
2022	105	70		
2023	103 (24)	39 (66)		

Rezerwat przyrody Jezioro Wieleckie

---

1. Zwodowanie 1 sztucznej wyspy o powierzchni 100 m²

Efekty wdrażania działań

Liczba par lęgowych

Rok	GATUNKI			
	LAR	STH		
2021	12	22		
2022	70	36		
2023	20 (9)	26 (22)		

Rezerwat przyrody Jezioro Rakutowskie i Bagno Głusza

---

1. Zwodowanie ok. 50 platform lęgowych dla rybitwy i rybitwy rzecznej

3. Koszenie szuwaru

---

1. Rezerwat przyrody Jezioro Rakutowskie
2. Rezerwat przyrody Bagno Głusza
3. Rezerwat przyrody Jezioro Wieleckie

Rezerwat przyrody Jezioro Rakutowskie, rezerwat przyrody Bagno Głusza, rezerwat przyrody Jezioro Wieleckie

---

1. Wykoszenie ok. 4 ha szuwaru dla „rybitw bagiennych” i rybitwy rzecznej

fol. D. Węclawek

fot. P. Doboszewski

Efekty wdrażania działań

---

1. Bagno Głusza: 2 pary rybitwy rzecznej i 32 pary rybitwy czarnej gnieździły się na pozostawionych snopach wykoszonej trzciny, 4 pary rybitwy czarnej założyły gniazda na sztucznych platformach gniazdowych;
2. Jezioro Rakutowskie: 175 par śmieszki, 8 par rybitwy czarnej założyło gniazda na obszarach wykaszania szuwaru;
3. Jezioro Wieleckie: nie stwierdzono par lęgowych.

4. Bezpośrednia ochrona lęgów, sztuczna inkubacja jaj

---

1. Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły

fot. D. Plachocki

fot. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

fot. D. Węclawek

fot. D. Węclawek

Efekt wdrażania działań

Rok	Ilość				
	2019	2020	2021	2022	2023
Jaja	10	3	6	5	6
Wyklute pisklęta	7	2	6	4	6
Wypuszczone ptaki	5	2	6	4	5

Efekt wdrażania działań

L.p	nr. obrączki	data wypuszczenia	miejsce wypuszczenia	data ponownego stwierdzenia	miejsce ponownego stwierdzenia
1	RED T00T	20.07.2019	rz. Wisła, Bobrowniki	30.03.2022	Schorrenweg, Texel, Holandia
2	RED T01T	21.07.2019	rz. Wisła, Bobrowniki	22.08.2019	Łęczycza, Zakład Zagospodarowania Odpadów, Stargard
				08.09.2019	J. Miedwie, Morzyczyn, Stargard
3	RED T03T	01.08.2019	rz. Wisła, Bobrowniki	08.05.2022	Wyspa na rz. Wisła, Arciechów, Iłów
				09.12.2019	
				10.12.2019	
				13.12.2019	J.Maltańskie, Poznań
4	RED T10T	03.08.2021	rz. Wisła, Bobrowniki	16.12.2019	
				21.12.2019	
4	RED T10T	03.08.2021	rz. Wisła, Bobrowniki	15.12.2021	Poznań-Zawady: ul. Św. Wincentego
5	RED T13T	03.08.2021	rz. Wisła, Bobrowniki	05.08.2021	Machnacz: Składowisko odpadów, Brześć Kujawski
6	RED T16T	03.08.2021	rz. Wisła, Bobrowniki	07.10.2021	J.Miedwie, Zieleniewo

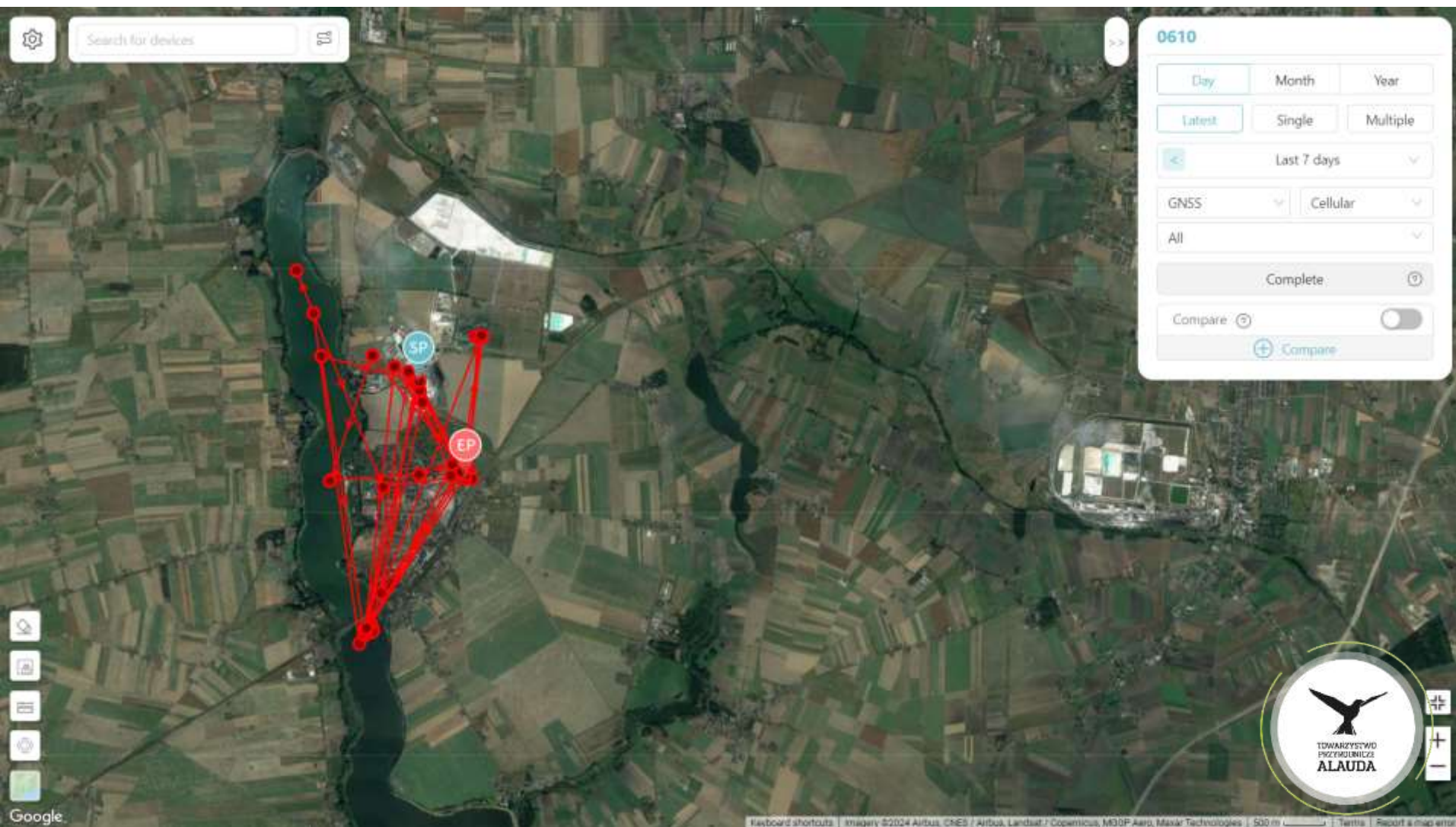

fot. M. Gierszewski

Efekt wdrażania działań

5. Monitoring i odłów drapieżników

---

1. Rezerwat przyrody Jezioro Rakutowskie
2. Rezerwat przyrody Bagno Głusza
3. Obszar Natura 2000 Żwirownia Skoki
4. Użytek ekologiczny „Ptasie Wyspy w Mościskach w Gminie Brzuze”

fot. K. Ślebioda

fol. K. Świątek

fot. P. Doboszewski

fot. D. Węclawek

fot. D. Węclawek

fot. P. Doboszewski

6. Ochrona kolonii przed antropopresją – tablice informacyjne, boje ostrzegawcze

---

1. Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły
2. Obszar Natura 2000 Żwirownia Skoki
3. Obszar wodno-błotny Mościska
4. Obszar Natura 2000 Błota Rakutowskie
5. Rezerwat przyrody Jezioro Wieleckie
6. Rezerwat przyrody Bagno Głusza

Kolonia lęgowa ptaków.
Nie podrywaj!

*„Pisze Włocław” – Kierownictwo czynności ochrony
zaprzeczonych gatunków ptaków „Pisze Włocław”
ul. PCK 12, 34-30-00-0042 14-00*

Kolonia lęgowa ptaków
Nie podrywaj!

Kolonie lęgowa ptaków.
Nie podrywaj!

fot. P. Doboszewski

Zakaz wstępu!

Kolonia lęgowa ptaków!

Dotyczy realizowana w ramach projektu pn.
„Plaski Wyspy – korytarze szczytowej sekcji zaplecza plażowisk walczynek”

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Regionalny

fot. D. Węclawek

7. Odtwarzanie łąk, utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk - wypas koników polskich

---

1. Obszar Natura 2000 Błota Rakutowskie

Obszar Natura 2000 Błota Rakutowskie

---

1. Odtwarzanie łąk
2. Utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk na powierzchni ok 60 ha - wypas koników polskich

WYKAZ
WYKAZ
WYKAZ

fot. D. Weclawek

fot. D. Węclawek

Efekty wdrażania działań

---

1. Na łąkach w Krzewencie w 2021 roku gniazdowało 261 par śmieszki, 18 par rybitwy rzecznej, 2 pary rybitwy białoczelnej i 1 para mewy siwej, w 2023 r. gniazdowało 60 par śmieszki (20 martywych).
2. Lęgowe czajki, krwawodzioby, kszyki, rycyki!

8. Wykup gruntów i tworzenie OChP

---

1. Obszar Natura 2000 Błota Rakutowskie
2. Obszar wodno-błotny w Mościskach

AKT NOTARIALNY

KANCELARIA NOTARIALNA
NOTARIUSZ

...for Giżewski

9. Monitoring przyrodniczy, monitoring zagrożeń i działania strażnicze

---

1. Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły
2. Obszar Natura 2000 Żwirownia Skoki
3. Obszar Natura 2000 Błota Rakutowskie
4. Rezerwat przyrody Nadgoplański Park Tysiąclecia
5. Rezerwat przyrody Jezioro Wieleckie
6. Obszar wodno-błotny Mościska

fot. D. Węclawek

fot. D. Węclawek

fot. D Płachocki

fot. P. Doboszewski

fot. P. Doboszewski

FAKTY.TVN.PL

katastrofa

tvn
HD

FAKTY

Przemysław Doboszewski
TOWARZYSTWO PRZYRODNICZE "ALAUDA"

fot. D. Węclawek

fot. D. Płachocki

 koalicja
ratujemy
rzeki

Dziękuję za uwagę!

Przemysław Doboszewski
Towarzystwo Przyrodnicze ALAUDA

www.facebook.com/TPALAUDA
www.alauda.org.pl